

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความหมายของการติดตามและประเมินผล

การติดตาม (Monitoring) หมายถึง กิจกรรมที่ทำเพื่อแสดงให้เห็นว่าเกิดอะไรขึ้นในภาคปฏิบัติด้วยการติดตามและบันทึกผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ในแผนงาน การติดตามผลสามารถเตือนถึงแนวโน้มที่ไม่ต้องการได้ล่วงหน้า ซึ่งทำให้เห็นความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไข

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการติดตามผลมาระยะหนึ่ง เพื่อประเมินว่าความเปลี่ยนแปลง (ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติ) ที่เกิดขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนหรือไม่ ผลการประเมินอาจยืนยันว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่กำหนดไว้ในแผน หรืออาจแสดงถึงความล่าช้าหรือผลกระทบข้างเคียง ซึ่งควรแก่การทบทวน

การติดตามและประเมินผล จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้บริหารที่จะได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่ผ่านไป ซึ่งผลจากการติดตามและประเมินผล ตลอดจนข้อเสนอแนะที่ได้จะเป็นแนวทางที่ผู้บริหารจะนำไปปรับปรุงการบริหารงานในอนาคตได้เป็นอย่างดี

1.2 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และเป็นหัวใจของการใช้แนวทางเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งมีลักษณะของการปฏิบัติที่มีความต่อเนื่อง

การติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจะมีประโยชน์ต่อองค์กรและผู้บริหาร ดังนี้

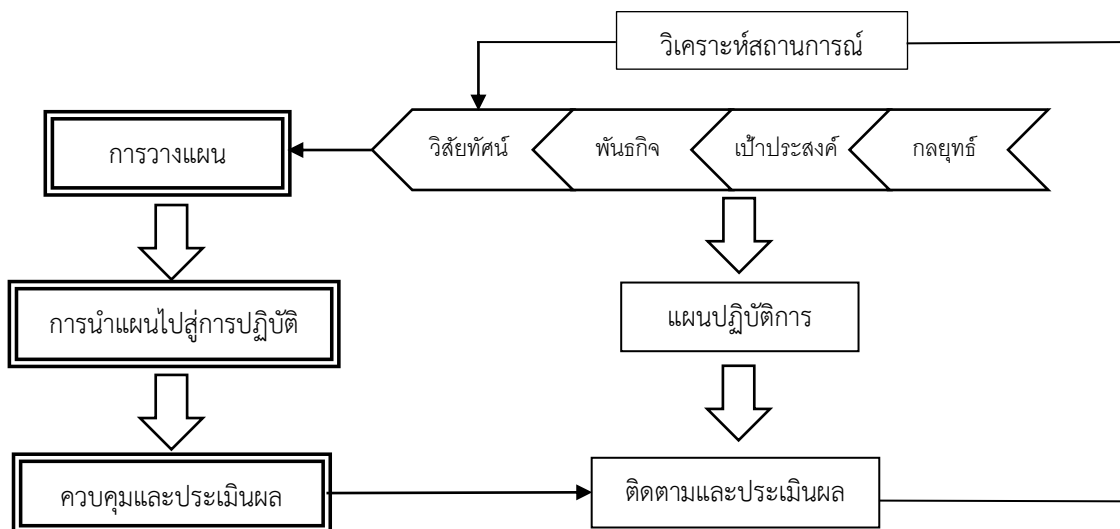
- 1) สามารถเฝ้าดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่เคยตั้งไว้ในแผน
- 2) สามารถหาแนวโน้มจากตัวชี้วัด เพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้หลักสำหรับแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติได้ตามความจำเป็น
- 3) สามารถจัดทำระบบเตือนล่วงหน้า เนื่องจากได้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
- 4) มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประเมินว่า จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนหรือไม่

สำหรับการประเมินผลที่ได้จากการติดตามผลและระบุปัญหาพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลจากการดำเนินงาน โดยการประเมินผลจะเป็นการเปิดโอกาสให้ทบทวนว่า

- 1) การปฏิบัติมีความเหมาะสมหรือไม่
- 2) วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่แรก สมเหตุสมผลและสามารถบรรลุผลได้จริงหรือไม่
- 3) สาเหตุที่ไม่สามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย
- 4) ตัวชี้วัดที่นำมาใช้วัดความเปลี่ยนแปลงมีความเหมาะสมเพียงไร

- 5) มีเรื่องอะไรที่ประสบความสำเร็จและควรสานต่อบ้าง
- 6) ได้เรียนรู้ปัญหาซึ่งอาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต
- 7) ควรปรับตัวอุปสรรคและเป้าหมายในแผนอย่างไร

1.3 ขั้นตอนและวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ

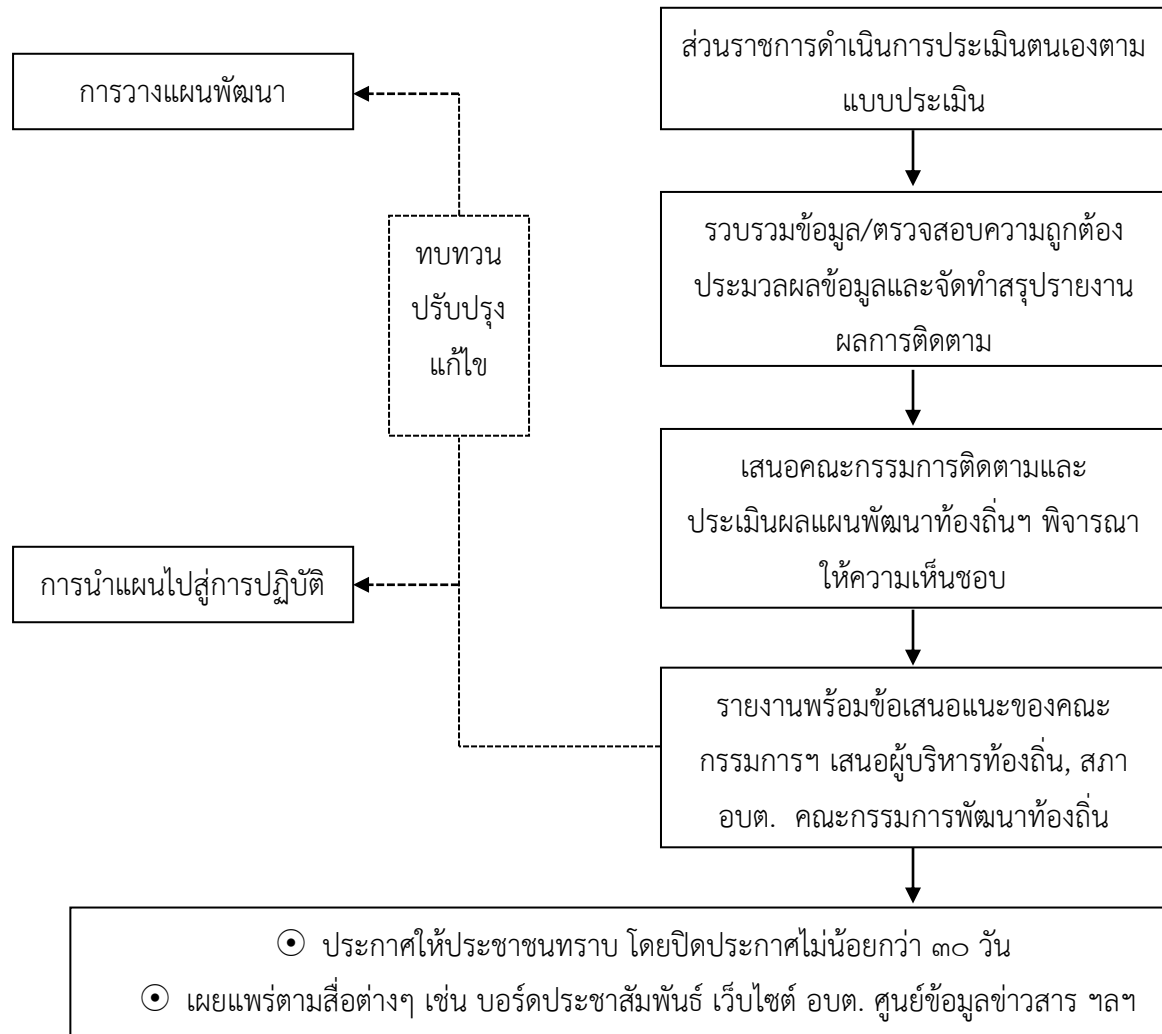

แผนภาพที่ 1 วงจรของการบริหารเชิงกลยุทธ์

จากวงจรข้างต้นจะเห็นได้ว่า การติดตามและประเมินผลเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ กล่าวคือ หลังจากที่ได้นำแผนการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนจนเป็นการวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน สำหรับนำไปทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ เป็นการติดตามและประเมินผลหลังจากที่ได้นำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติเป็น 1 ปี (ตามปีงบประมาณ คือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562) ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 ที่ได้ระบุในหมวดที่ 6 ข้อ 29 (3) ซึ่งได้ระบุว่า “รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องผิตประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี” โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1.4 บทสรุป

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ เป็นแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยได้แบ่งยุทธศาสตร์การพัฒนากออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสุขภาพ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านการเมือง-การบริหาร

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ ครั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 โดยวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนเป็นการวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน สำหรับนำไปทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป